T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/408
KARAR NO : 2025/531
KARAR TR : 22/09/2025

ÖZET: 2022 sayılı Kanun kapsamında genel sağlık sigortalı olan ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih öncesinde 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacının, tedavisinde kullanılan ilaç bedelinin ödenmemesine ilişkin uyuşmazlığın çözümünde, 5510 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ADLİ YARGININ görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : R. S.
Vekilleri : Av. H. G., Av. K. E.,
Av. G. A., Av. R. A.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. Z. Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekilleri, bronş veya akciğer malign neoplazmı teşhisi konulan müvekkillerinin, ilgili uzman doktor tarafından kullanılması gerekli olduğu belirtilerek reçete edilen ve kanser tedavisinde kullanılan Dabrefenib etken maddeli *"Tafinler"* ve Trametinib etken maddeli "*Mekinist"* isimli ilaçların ücretsiz olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından karşılanması talebiyle yaptığı başvurunun, *"söz konusu ilacın SUT eki bedeli ödenecek ilaçlar listesinde yer almadığı"* gerekçesiyle reddine yönelik olarak tesis edilen İzmir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Kordon Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezinin 21/02/2024 tarih ve E...90493929 sayılı işleminin, hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek iptali ile ödemiş olduğu bedel olan 172.898,86 TL'nin yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İzmir 16. İş Mahkemesi 10/07/2025 tarih ve E.2024/74, K.2024/317 sayılı kararı** ile, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Tüm dosya kapsamının bir bütün olarak değerlendirilmesi neticesinde; dava, niteliği itibariyle davacının rahatsızlığı nedeniyle kullanmakta olduğu ilacın kurum tarafından karşılanmasının gerekip gerekmediğinin tespiti noktasında toplanmaktadır. Dosya kapsamı ve İzmir BAM 10. HD'nin 04/07/2024 tarihli mahkememizin tedbir ara kararına karşı davalı tarafın istinafı üzerine vermiş olduğu kaldırma kararı bir bütün olarak değerlendirildiğinde davacının 2022 sayılı yasa kapsamında yaşlılık aylığı almakta olan kişilerden olduğu 5510 sayılı yasanın 60/C-3. Maddesi kapsamında sağlık sigortası hükümlerinden yararlandığı, sağlık yardımından yararlanma koşulları ve tedavi giderlerinin karşılanmasına ilişkin taleplerin idari yargının görev alınına girdiği anlaşıldığından davanın İdari Yargı'da açılması gerekirken mahkememizde açılmış olduğu yetkili ve görevli mahkemenin İdare Mahkemeleri olduğu anlaşılmakla HMK 114/1-b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekmiş..."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LsXFWrt - xWngHah - 8BhbDdb - wq7e+U= ile erişebilirsin

3. Davacı vekileri, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. İzmir 2. İdare Mahkemesi 14/11/2024 tarih ve E.2024/1107, K.2024/1551 sayılı kararı ile, dava konusu işleminin iptaline karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdari Dava Dairesi 11/02/2025 tarih ve E.2025/149, K.2025/290 sayılı kararı ile istinaf başvurusunun kabulüne, mahkeme kararının kaldırılmasına, yeniden karar verilmek üzere dosyanın mahkemeye gönderilmesine karar vermiştir. Bölge İdare Mahkemesi kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Olayda ise, davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında iştirakçiliğinin bulunmadığı, 01.07/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık aldığı ve genel sağlık sigortalısı sayıldığından, tedavisinde kullanılan ilacın bedelinin karşılanması talebinin reddinden doğan ve 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunan dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün anılan Kanunun 101. maddesi uyarınca İş Mahkemelerinin görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumda, davanın görev yönünden reddi gerektiği sonucuna ulaşıldığından, işin esasına yönelik verilen başvuruya konu İdare Mahkemesi kararında usul hükümleri yönünden hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle;

-İstinaf başvurusunun kabulüne, İzmir 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 14/11/2024 tarih, E:2024/1107, K:2024/1551 sayılı kararın kaldırılmasına,

-2577 sayılı Kanunun 45. maddesi uyarınca yukarıda belirtilen husus göz önünde bulundurularak yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine, ..."

5. **İzmir 2. İdare Mahkemesi 17/04/2025 tarih ve E.2025/409, K.2025/456 sayılı kararı** ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Olayda ise, davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında iştirakçiliğinin bulunmadığı, 01.07/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık aldığı ve genel sağlık sigortalısı sayıldığından, tedavisinde kullanılan ilacın bedelinin karşılanması talebinin reddinden doğan ve 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunan dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün anılan Kanunun 101. maddesi uyarınca İş Mahkemelerinin görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır..."

6. Davacı vekillerinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İzmir 2. İdare Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'un 2. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.)
65 yaşını doldurmamış olmasının yanı sıra;
a) Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde engelli olduklarını

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LsXFWrt - xWngHah - 8BhbDdb - wq7e+U= ile erişebilirsin

ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlayan, 18 yaşını dolduran Türk vatandaşı engellilerden; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birisinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar veya nafaka bağlanmış ya da nafaka bağlanması mümkün olanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hâli devam ettiği müddetçe (4.860) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda,

b) İlgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli olduklarını kanıtlayan, 18 yaşını dolduran ve talebine rağmen Türkiye İş Kurumu tarafından işe yerleştirilememiş olan Türk vatandaşlarından; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar veya nafaka bağlanmış ya da nafaka bağlanması mümkün olanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hâli devam ettiği müddetçe (3.240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda,

aylık bağlanır.

Nafaka bağlanan veya nafaka bağlanması mümkün olanlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun gelir veya aylık hakkından yararlanan durumunda ya da uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışan durumunda kendisine bakmakla yükümlü bir yakını bulunan engelli çocuklar hariç olmak kaydıyla; Türk vatandaşı olan, 18 yaşını tamamlamamış ve ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli oldukları kanıtlanmış durumundaki engelli yakınlarının bakımını üstlenen Türk vatandaşlarından, her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden daha az olan ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hâli devam ettiği müddetçe ve bakım ilişkisini fiilen gerçekleştirmeleri kaydıyla, (3.240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda aylık bağlanır.

Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamına giren engellilerden veya ikinci fıkra gereğince aylık bağlanacak engelli yakınlarından, her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden fazla olanlar ile aynı tutardan fazla gelir sağlaması mümkün olan kimseler muhtaç kabul edilemez ve kendilerine aylık bağlanamaz. (Ek cümle: 20/2/2014-6525/12 md.) Ayrıca, 2828 sayılı Kanun hükümlerine göre harçlık ödenenler de muhtaç olarak kabul edilemez ve kendilerine bu Kanun hükümlerine göre aylık bağlanamaz.

65 yaşın doldurulmasından önce bu madde hükümlerine göre bağlanmış olan aylıkların aynı şekilde ödenmesine devam olunur. (Değişik ikinci cümle: 14/4/2016-6704/2 md.) Bu Kanunun 1 inci maddesine göre aylık bağlananlara; başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek kadar engelli olduklarını ilgili mevzuatına göre alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlamaları ve birinci fıkranın (a) bendi ile üçüncü fıkradaki koşulları taşımaları hâlinde, birinci fıkranın (a) bendine göre aylık bağlanır. Aylık bağlanmasına esas teşkil eden engellilik oranı değişen kişilerin aylıkları durumlarına göre yeniden tespit olunur. Engellilik oranı, bu Kanuna göre aylık bağlanması gereken oranın altına düşen kişiler ile üçüncü fıkrada belirtilen aylık ortalama gelir tutarından fazla gelir elde etmeye başlayan kişilerin aylıkları kesilir.

İkinci fıkra kapsamına giren 18 yaşından küçük engelliler, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamına girenlere ilişkin hükümler çerçevesinde genel sağlık sigortasından yararlandırılır. Bu engellilerin bakımı amacıyla ikinci fıkraya göre aylık bağlanacak kişilerden genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında kabul edilir.

Birinci fıkra hükümlerine göre aylık almaya hak kazanacak şekilde engelli olduğunu belgeleyen ve herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan yetim olarak aylık veya gelir almakta olan çocuklardan bu kurumlardan aldıkları aylık veya gelir toplamı tutarları, bu madde gereğince durumlarına göre ödenebilecek tutardan daha az olanlara; aradaki fark ilgili sosyal güvenlik

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LsXFWrt - xWngHah - 8BhbDdb - wq7e+U= ile erişebilirsin

kurumu tarafından (birden fazla sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlar için yalnızca tercih edecekleri bir sosyal güvenlik kurumu tarafından) ödenir ve bu şekilde ödenen tutarlar Hazineden tahsil edilir."

8. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Genel sağlık sigortalısı sayılanlar"* başlıklı 60. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile (c) bendinin 3 numaralı alt bendi şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/38 md.)
İkametgahı Türkiye'de olan kişilerden;
a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;
1) (a) ve (c) bentleri gereğince sigortalı sayılan kişiler,
2) (b) bendi gereğince sigortalı sayılan kişiler,
b) İsteğe bağlı sigortalı olan kişiler,
c) Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılmayanlardan;
...
3) 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler,
...
genel sağlık sigortalısı sayılır."

9. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)
...
Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

B. Yargı Kararı

11. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada verilen Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararında, özetle; 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LsXFWrt - xWngHah - 8BhbDdb - wq7e+U= ile erişebilirsin

ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekillerinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör- Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, bronş veya akciğer malign neoplazmı teşhisi konulan davacının kanser tedavisinde kullanılan ilaçların temini ile bedelinin davalı Kurum tarafından karşılanması talebiyle açılmıştır.

15. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'yla, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, hiç bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla, görevleri ile birlikte, 1. maddeye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmiştir.

16. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

17. Dava dosyasının incelenmesinden, davacının, 5510 sayılı Kanun'un 60/c-3 maddesi kapsamında *"2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler"* kapsamında genel sağlık sigortalısı sayıldığı ve aylık aldığı, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda sosyal güvenliğe (genel sağlık sigortası) ilişkin somut uyuşmazlıkta 5510 sayılı Kanun'un Geçici 4/2. maddesindeki hükmün uygulama alanının olmadığı gözetildiğinde, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme karşısında bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İzmir 16. İş Mahkemesinin 10/07/2025 tarih ve E.2024/74, K.2024/317 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LsXFWrt - xWngHah - 8BhbDdb - wq7e+U= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 16. İş Mahkemesinin 10/07/2025 tarih ve E.2024/74, K.2024/317 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/09/2025 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden LsXFWrt - xWngHah - 8BhbDdb - wq7e+U= ile erişebilirsin